

November 2025

Opening

Welkom bij het post-COVID journaal van november 2025. In dit laatste post-COVID journaal van 2025 besteden we aandacht aan het vóórkomen van post-COVID in Nederland. En verder een aantal korte berichten:

- Nieuw platform lotgenoten
- Themabijeenkomst belastbaarheid
- ZonMw subsidieronde
- Publicaties
- Expertisecentra
- Studium Generale en post-COVID

Aantallen patiënten

In Nederland wordt niet precies geregistreerd hoeveel mensen post-COVID hebben. Het aantal patiënten berust daarom op schattingen. Het RIVM brengt wel elk kwartaal onderzoek uit naar de gevolgen voor de gezondheid van COVID-19. Uit hun laatste kwartaalonderzoek blijkt dat 2,6% van de volwassenen langer dan drie maanden klachten had na een coronabesmetting.

De meest gebruikte schatting als het gaat om het totaal aantal patiënten met post-COVID – volwassenen én kinderen - gaat uit van 450.000 patiënten, van wie 90.000 met ernstige langdurige klachten. Deze schatting komt uit het rapport van het Maatschappelijk Impact Team uit 2023 en is gebaseerd op een extrapolatie van gegevens uit het Verenigd Koninkrijk. Daar is sinds 2021 vierwekelijks een vragenlijst uitgestuurd naar een representatief deel van de bevolking. Op basis daarvan is het percentage mensen met post-COVID klachten vastgesteld. Het extrapoleren van deze gegevens naar de Nederlandse situatie kent uiteraard beperkingen. Zo is de bevolkingssamenstelling in het Verenigd Koninkrijk anders, en is het land harder getroffen door de delta-variant van het coronavirus. Bovendien is het niet exact bekend hoeveel nieuwe gevallen er sinds 2023 bij zijn gekomen, en hoeveel mensen er hersteld zijn.

Aantallen patiënten

www.rivm.nl/gezondheidsonderzoek-covid-19/kwartaalonderzoek-volwassenen/post-covid
www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2023/06/19/mit-advies-maatschappelijke-gevolgen-van-long-covid

Kans op herstel

Exacte cijfers over hoeveel mensen herstellen van post-COVID ontbreken. Eerder onderzoek van het Erasmus MC en C-Support op basis van vragenlijsten bij ongeveer 8000 patiënten toonde aan dat een aanzienlijk deel van de patiënten klachten blijft houden. Na gemiddeld iets meer dan 2 jaar na de acute infectie was 50% helemaal niet of slechts een beetje hersteld. De kans op herstel tussen 1 en 2 jaar na infectie leek groter bij mensen met een

lagere leeftijd, hoger opleidingsniveau, kortere ziekteduur en geen ziekenhuisopname vanwege acute COVID-19. Iets meer dan een kwart geeft na 2 jaar aan grotendeels of helemaal hersteld te zijn.

Kans op herstel

www.c-support.nu/rapport

Nieuwe diagnoses

Het aantal patiënten dat nieuw post-COVID ontwikkelt, lijkt af te nemen. Onderzoek uit Groningen uit 2022 toonde aan dat destijds ongeveer 1 op de 8 mensen met COVID-19 langdurige klachten ontwikkelde. Dit aantal was gebaseerd op het Lifelines onderzoek. In dit onderzoek werden ruim 75.000 bewoners van Noord-Nederland gevolgd in de tijd. De onderzoekers vergeleken welke klachten mensen hadden voor en na COVID-19. Ook vergeleken ze dit met mensen die niet ziek werden in dezelfde periode. Het RIVM toonde onlangs aan dat de kans op het ontwikkelen van post-COVID sterk lijkt te zijn verminderd. Van de mensen die COVID-19 in het najaar van 2023 kregen, hield slechts 0,2% langdurige klachten. Dit percentage verschilde niet significant van de controlegroep.

Dat de kans op het ontwikkelen van post-COVID is afgenomen, valt ook af te leiden uit het aantal nieuwe aanmeldingen van patiënten bij nazorgorganisatie C-Support. Het aantal aanmeldingen per maand piekte in 2022. Sindsdien nemen de aantallen af. Hoewel hier natuurlijk meerdere oorzaken voor kunnen zijn, wijst dit ook op minder nieuwe patiënten met post-COVID.

Uit de beschikbare onderzoeken en data blijkt dus dat de kans om post-COVID te ontwikkelen flink kleiner lijkt dan tijdens de pandemie. Mogelijke verklaringen zijn de nieuwe virusvarianten en de veranderde immuunstatus door het doormaken van infecties en vaccinatie.

Nieuwe diagnoses

[www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736\(22\)01214-4](http://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736(22)01214-4)

[www.thelancet.com/journals/lanpe/article/PIIS2666-7762\(25\)00264-9](http://www.thelancet.com/journals/lanpe/article/PIIS2666-7762(25)00264-9)

www.c-support.nu/feiten-en-cijfers

Prevalentie

Ondanks diverse onderzoeken blijft onduidelijk wat de precieze aantallen patiënten met post-COVID in Nederland zijn. Een landelijke registratie van diagnoses en herstel ontbreekt. Het meest aangehaalde aantal van 450.000 patiënten is een schatting die diverse beperkingen kent. In hoeverre dit getal nog actueel is, is onduidelijk omdat gegevens over herstel en precieze aantal nieuwe diagnoses ontbreken. Duidelijk is wel dat een minderheid van de patiënten goed lijkt te herstellen. Het aantal nieuwe gevallen van post-COVID lijkt echter sterk afgenomen ten opzichte van tijdens de pandemie. Voor zorgprofessionals blijft het belangrijk om de diagnose post-COVID goed vast te leggen. Hiervoor is de ICPC-code R83.04 beschikbaar. Het goed vastleggen van de diagnose is van belang voor de zorg, maar ook om beter inzicht te krijgen in de aantallen patiënten.

Nieuw platform lotgenoten

Voor patiënten met post-COVID zijn diverse vormen van lotgenotencontact mogelijk, zowel online als op locaties door heel Nederland. Vanaf nu zijn deze groepen overzichtelijk terug te vinden op OntmoetLotgenoten.nl, een platform van patiëntenvereniging PostCovid NL. Ook kunnen patiënten zoeken naar een maatje voor één-op-één contact en een overzicht van bijeenkomsten en online activiteiten vinden. De website is primair bedoeld voor mensen met post-COVID of een ander post-acuut infectie syndroom. Er zijn ook activiteiten te vinden voor naasten en mantelzorgers.

Platform lotgenoten

www.ontmoetlotgenoten.nl

Themabijeenkomst belastbaarheid

PostCovid NL organiseert op 13 november een online themabijeenkomst Belastbaarheid voor patiënten en hun naasten. Tijdens het webinar deelt een ergotherapeut inzichten over dit onderwerp. Ook reikt zij tools aan om signalen van overbelasting beter te herkennen, inzicht te krijgen in de eigen behoeftes en effectieve rust een plek te geven in het dagelijkse leven. Deelnemers kunnen ook meedoen aan het lotgenotencontact van deze bijeenkomst. Na afloop komt er een mogelijkheid om de bijeenkomst terug te kijken. Meer informatie over het programma en aanmelding is te vinden op de website van PostCovid NL.

Aanmelden themabijeenkomst

www.postcovidnl.nl/nieuws/schrijf-je-nu-voor-de-themabijeenkomst-belastbaarheid

ZonMw subsidieronde

Binnen het post-COVID programma van ZonMw is een nieuwe subsidieronde geopend. De subsidieronde is gericht op onderzoek naar post-COVID bij groepen mensen die tot nu toe weinig geïnccludeerd zijn in wetenschappelijk onderzoek. Dit zijn bijvoorbeeld mensen met een migratieachtergrond, een lagere sociale economische positie, een verstandelijke beperking, ouderen en mensen die bedgebonden zijn. Wilt u een subsidieaanvraag indienen? Laat dit ZonMw dan uiterlijk 11 november weten. De deadline voor het indienen van een volledige subsidieaanvraag is 9 december. Later dit jaar opent ook nog een subsidieronde voor onderzoek bij kinderen.

Meer informatie subsidieronde

www.zonmw.nl/nl/subsidie/post-covid-bij-wetenschappelijk-ondervertegenwoordigde-groepen-mensen

Publicaties

Er zijn recent twee artikelen verschenen over post-COVID. In het Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde is een artikel verschenen dat ingaat op behandelbare klachten bij post-COVID. Een tweede artikel is geschreven door artsen van het Platform voor Artsen met post-acute infectieuze aandoeningen Nederland, afgekort PAN, en leden van het medisch team van C-Support. Dit artikel geeft een overzicht van PEM en POTS bij post-COVID. Aan bod komen onder andere de pathofysiologie, symptomen, diagnostiek en behandeling van beide symptoomclusters.

Het artikel geeft ook praktische handvatten voor herkenning, behandeling en begeleiding door zorgverleners.

Publicaties

www.ntvg.nl/artikelen/zinvol-handelen-bij-postcovid

www.c-support.nu/nieuw-artikel-over-long-covid-aandacht-voor-pem-en-pots

Expertisecentra

In het Radboudumc komt in tegenspraak tot eerdere berichten geen post-COVID expertisecentrum voor individuele patiënten. Het ziekenhuis wil zich richten op een latere fase, waarin de kennis die nu ontwikkeld wordt in de expertisecentra, gedeeld zal worden met zorgverleners buiten de universitaire medische centra. Patiënten in de buurt van Nijmegen worden verdeeld over de andere expertisecentra.

Radboudumc expertisecentrum

www.radboudumc.nl/nieuws/2025/nieuwe-post-covid-expertisecentra-voor-volwassenen-van-start

Studium Generale en post-COVID

Studium Generale in Utrecht heeft op 31 oktober een bijeenkomst georganiseerd met als titel 'Wat je moet weten over post-COVID'. Een medisch microbioloog, klinisch epidemioloog en ervaringsdeskundige gaven uitleg over wat er bekend is over post-COVID, waarom het behandelen zo moeilijk is en hoe de nieuwe inzichten patiënten met andere post-acute infectie syndromen kan helpen. De bijeenkomst is op de website van Studium Generale terug te zien.

Terugkijken bijeenkomst

www.sg.uu.nl/video/2025/10/wat-je-moet-weten-over-post-covid

We hebben u weer bijgepraat over de ontwikkelingen op het gebied van post-COVID. Ook in 2026 blijft het post-COVID journaal tweemaandelijks verschijnen. Hebt u opmerkingen, tips of aanvullingen naar aanleiding van het post-COVID journaal? Laat het ons weten. En abonneer u op ons YouTube-kanaal of de journaalupdate om geen aflevering te missen.

Informatie en abonneren

info@ivm.nl

www.medicijngebruik.nl/nieuwsbrief